

HÍRLEVÉL

2011. június 20.

A TARTALOMBÓL:

Megemlékezés	2
Konferencia beszámolók	3
Albizottsági vitaülés	6
PhD védések	7
Konferenciák, rendezvények	9
Szakmai folyóiratok	17
Könyvismertető	20

ELŐZETES FELHÍVÁS

A Fialat Regionalisták VIII. konferenciája 2011. október 14-15-én Győrben kerül megrendezésre.

Téma: A regionális tudomány kihívásai, új dimenziók és új irányok

A **konferencia célja**, hogy a regionális tudomány értelmezéséhez új összefüggéseket kínáljon, keresve más tudományterületekkel a kapcsolatokat, jelezve az elméleti rendszerek és módszertanok fejlődési irányait.

Jelentkezés: bandy@rkk.hu, radrienne@sze.hu

Jelentkezés módja: előadás címe, összefoglalója (min. 1000 n)

Jelentkezési határidő: 2011. szeptember 10.

Visszajelzés: 2011. szeptember 20.

Elfogadott előadók kéziratának leadási határideje: 2011. október 10.

DOKTORI ISKOLA

Regionális Tudományok Doktori Iskola

A Magyar Akkreditációs Bizottság fellebbezést követően 2011. április 20-i határozatával jóváhagyta, hogy a Szent István Egyetemen elindulhasson a **Regionális Tudományok Doktori Iskola**. Az Iskolának a Társadalomtudományokon, mint tudományterületen belüli tudományága: Regionális tudomány.

Az Iskola vezetője Sikos T. Tamás egyetemi tanár, az MTA doktora, az Iskola titkára Tóth Tamás PhD, egyetemi docens. Az Iskola engedélye 2015. december 31-ig érvényes.

Az Iskoláról további információk a [doktori.hu](http://www.doktori.hu) honlapon megnézhetők:

http://www.doktori.hu/index.php?menuid=191&di_ID=185

A Regionális Tudományok Doktori Iskola néhány fontos adata:

- **Oktatók száma:** 41 fő, közülük az MTA RTB tagja 6 fő: Enyedi György, Farkas Tibor, Káposzta József, Lengyel Imre, Tóth Tamás és Tózsza István.
- **Témavezetők száma:** 30 fő, közülük az MTA RTB tagja 5 fő: Farkas Tibor, Káposzta József, Lengyel Imre, Tóth Tamás és Tózsza István.
- **Törzstagok:** Benkő János, Enyedi György (emeritus), G.-Tóth László, Halmai Péter, Káposzta József, Knoll Imre (emeritus), Romány Pál (emeritus), Sikos T. Tamás, Szabó Lajos (emeritus), Villányi László. Közülük az MTA RTB tagja 3 fő: Enyedi György, Káposzta József és Szabó Lajos.

Főszerkesztő:**Lengyel Imre**

MTA RTB elnöke

ilengyel@eco.u-szeged.hu**Szerkesztő:****Káposzta József**

MTA RTB titkára

kaposzta.jozsef@gtk.szie.hu**Lapzárta:**

megjelenés előtti hónap 20-án.

Tervezett megjelenés kéthavonta.

MEGEMLEKÉZÉS

Georges Benko
(1953-2009)

Georges Benko (1953-2009), közgazdász és a földrajztudomány doktora, 1992-től haláláig a Panthéon-Sorbonne Egyetem docense volt, miután 1986-tól 1992-ig adjunktusi beosztást töltött be. A párizsi IEP néhai professzoraként munkásságát a gazdaság- és társadalomföldrajznak, valamint a közgazdaságtannak szentelte. Különösen érdeklődött a gazdasági tevékenységek földrajzi elhelyezkedése iránt, melyet az Európai Unióban és Észak-Amerikában tanulmányozott. Számos monográfia szerzője, illetve szerkesztője a L'Harmattan "Géographies en liberté" és a "Théorie sociale contemporaine" kiadványoknak. 2009. márciusában hunyt el.

Georges Benko kiterjedt hazai kapcsolatrendszerrel rendelkezett, többször járt Magyarországon, több művét magyar nyelvre is lefordították. Távozása a nemzetközi és magyar regionális tudomány érzékeny veszteségét jelenti. (Részletesebb megemlékezés, lásd: Tér és Társadalom 2011. 1. számában.)

Fontosabb publikációk:

- Benko, Georges (ed), 1988, *Les nouveaux aspects de la théorie sociale*, Caen, Paradigme, 276 p.
- Benko, Georges (ed), 1990, *La dynamique spatiale de l'économie contemporaine*, La Garenne-Colombes, Éditions de l'Espace Européen, 396 p.
- Benko, Georges, 1991, *Géographie des technopôles*, Paris, Masson, 224 p. (magyar nyelven: Technológiai parkok és technopoliszok földrajza, MTA Regionális Kutatások Központja, 1992).
- Benko, Georges; Dunford, Mick (eds), 1991, *Industrial Change and Regional Development: The Transformation of New Industrial Spaces*, London, Belhaven Press-Pinter, 329 p.
- Benko, Georges, Lipietz, Alain (eds), 1992, *Les régions qui gagnent. Districts et réseaux: les nouveaux paradigmes de la géographie économique*, Paris, PUF, 424 p.
- Benko, Georges, Strohmayer, Ulf (eds), 1995, *Geography, History and Social Sciences*, Dordrecht-London-Boston, Kluwer Academic Publishers, 268 p.
- Benko, Georges, 1998, *La science régionale*, Paris, 128 p. (magyar nyelven Regionális tudomány, Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 1999).
- Benko, Georges, Lipietz, Alain, 2000, *La richesse des régions. La nouvelle géographie socio-économique*, Paris, PUF, 564 p.

KONFERENCIA BESZÁMOLÓK

IPA – Határon átnyúló együttműködések Regionális Turisztikai Termékterv (HU-HR RTPP) záró konferenciája (Nagykanizsa, 2011. március 8.)

A „Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program”-ot 2008. március 18-án hagyta jóvá az Európai Bizottság. Ennek keretében mintegy 19.307.299 euró volt pályázható a 2007-2013-as időszak első három évében. A lehetséges pályázók számára a program széleskörű lehetőségeket kínál két prioritási tengely mentén: Fenntartható Környezet és Turisztika (1. prioritás), valamint Együttműködő Gazdaságok és Humán erőforrás fejlesztés (2. prioritás). Az 1-es prioritás a Mura-Dráva-Duna régió fenntartható turisztikai fejlesztését hangsúlyozza. Ennek a prioritásnak az első projektje egy közös átfogó terv elkészítését célozza meg: a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program Regionális Turisztikai Terméktervét.

A „Regionális Turisztikai Termékterv” projekt 2010. március 9-én indult, záró konferenciája 2011. március 8-án volt Nagykanizsán. A program fő célkitűzése egy olyan stratégia megalkotása volt, amely a jövőbeni turisztikai és kulturális fejlesztési projektek irányait határozza meg. Ezt a terméktervet kell alapul vennie minden olyan jövőbeni projektnek, amelyet a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programból kívánnak a pályázók megfinanszírozni. Csak azok a fejlesztési elképzelések kaphatnak pénzügyi támogatást, amelyek összhangban vannak a termékterv releváns részeivel. A munka során a partnerek a Dráva mindkét oldalán felmérték a jelenlegi turisztikai állapotokat és igényeket, majd ezek alapján tettek javaslatot a VÁTI-nak tervek, térképek és adatok formájában arra vonatkozólag, hogy mely területek fejlesztése kívánatos. A pályázók számára elérhető turisztikai pályázati kiírások 2011. őszére várhatóak.

IPA – Határon átnyúló együttműködések Beszámoló „Az egyetemek regionális fejlesztő szerepe” című konferenciáról (Pécs, 2011. május 4.)

Az MTA Regionális Kutatások Központja, a Kaposvári Egyetem és az eszéki J. J. Strossmayer Egyetem 2010-2011-ben közös kutatási projektet bonyolított le, „Regional Universities as Generators of a Transnational Knowledge Region” (UNIREG IMPULSE) címmel. A projekt az Európai Unió támogatásával a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007–2013 keretein belül zajlott, 2010. február 1. és 2011. május 31. között.

Az UNIREG IMPULSE **az egyetemek aktív térségfejlesztő szerepét célozta meg**. A projekt tevékenységei a **vidékfejlesztés, az élményszolgáltatás, a környezetvédelem és az egyetemek regionális szerepe** témák köré csoportosul. A tevékenység átfogó célja, a határon átnyúló régióban található tudományos intézmények és a gazdaság közötti **közös tudásbázis és hálózat** fejlesztése, a határon átnyúló kapcsolatok erősítése volt.

A program zárásaként a megvalósítók zárókonferenciát szerveztek 2011. május 4-én Pécsen a Baranya Megyei Önkormányzat épületében.

Horváth Gyula, az MTA Regionális Kutatások Központjának igazgatója köszöntőjében kiemelte, hogy az Intézet már évtizedekkel ezelőtt megkezdte a nemzetközi, határon átnyúló kapcsolatainak kiépítését, fejlesztését. Az UNIREG IMPULSE projekt fő területe, az egyetemek regionális-, térségfejlesztő szerepe sem volt újdonság, már az 1990-es évek során több kutatás is folyt az Intézet részvételével, melyek az egyetemek regionális szerepvállalásával foglalkoztak.

A megnyitó és köszöntő után Gál Zoltán tudományos főmunkatárs (MTA RKK), a projekt vezető koordinátora bemutatta a projekt alapkonceptióját adó regionális fejlesztő kis- és közepes méretű egyetemek elméleti és gyakorlati kereteit, részletesen kitérve a projektrésztvevők között kialakult regionális párbeszédre, az UNIREG IMPULSE program alapvető jellemzőire. Ezután Sanja Lončar-Vicković az eszéki egyetem részéről bemutatta részletesen a projektet, annak tevékenységeivel és eredményeivel.

A bevezető előadásokat követően a program során a három megvalósító intézmény kutatóiból felállt négy munkacsoport (Területi és Stratégiai Tervezés; Vidékfejlesztés és Élményszolgáltatás; Környezetvédelem és Alternatív Energiák; Tudástranszfer Iroda) mutatta be eredményeit, foglalta össze tevékenységeit. A konferencia szervezői a saját eredményeik bemutatása mellett törekedtek az érintett területek szakembereinek meghívására is, így a környezetvédelem, fenntarthatóság témában Glied Viktor, a PTE BTK munkatársa, regionális együttműködés témában Pámer Zoltán, a Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség külkapcsolati vezetője, és vidékfejlesztés témában Füstös János, Csurgó polgármestere és a Vidékünk a Jövőnk LEADER szövetség elnöke szólalt fel.

A zárókonferencia konklúziójaként megfogalmazható, hogy az UNIREG IMPULSE projekt eredményein továbbhaladva kell a kialakult jó együttműködést fenntartani és fejleszteni a jövőben a partnerek között, akár újabb közös pályázatok révén. A projekt végeztével nem jelenthetjük ki egyértelműen a munka végét, a zárás adminisztratív feladatai mellett az elkészült tanulmányok és egyéb eredmények is a további kutatások, együttműködés lehetőségét vetik fel. Összességében elmondható, hogy a megvalósítók jó munkát végeztek, a projekt sikeres volt.

A konferencián elhangzott előadások prezentációi és a projekttel kapcsolatos információk, elkészült munkaanyagok a program honlapjáról letölthetők: <http://unireg-ipa.rkk.hu>.

Beszámoló a „Regional Studies Association” nemzet- közi konferenciájáról

RSA Annual International Conference

Regional Development and Policy – Challenges, Choices & Recipients
2011. április 17-20.
Newcastle University, Newcastle-upon-Tyne, UK

Az angol székhelyű „Regional Studies Association” minden év tavaszán rendezni meg szokásos éves kongresszusát. A tavalyi nagy sikerű Pécsi konferencia után idén az észak-angol Newcastle adott helyet a rendezvénynek.

Az RSA konferenciáját idén is igen nagy érdeklődés övezte. Mintegy 450 regisztrált résztvevő érkezett a világ valamennyi földrészéről, több mint 300 előadás hangzott el. A konferencia hívószavait jól tükrözik a plenáris szekciók elnevezései:

a második vonalbeli városok jövője,
területileg célzott, vagy a térbeliségre vak politikák,
jól-lét és regionális fejlődés.

A szervezők idén is törekedtek az akadémiai szféra, a politika-alkotók és a gyakorlati szakemberek egyidejű megszólítására, a köztük lévő diskurzusok megerősítésére. Mindezt jól tükrözi a plenáris előadók listája is. Kiemelve néhányat: Johannes Hahn (regionális politikáért felelős EU biztos), Fabricio Barca, Monica Brezzi, Philip McCann, Andres Rodrigues-Pose, Ron Martin.

A konferencián elhangzó gondolatok, viták jelentős befolyással lehetnek az európai regionális politika jövőjére. A politika-alkotásról szóló vitáknak ráadásul külön aktualitást adott az angol regionális politika közelmúltbeli gyökeres átalakítása (a régiók megszüntetése).

A szekciók a hagyományoknak megfelelően átfogták a regionális tudomány számos vizsgálati területét. Igen hasznos kezdeményezésnek bizonyult, hogy az azonos téma köré csoportosuló szekciók a zárónapon közös vitaülést tartottak, ahol kirajzolódottak a fő kutatási irányok, megközelítésmódok, és tág tere nyílt ezek kötetlen megvitatásának (immár prezentációk nélkül). Magyarországot nyolc kutató képviselte előadással a kongresszuson (névsorrendben):

Bajmócy Zoltán: The theoretical importance of public participation and deliberation in regional and local economic development

Gál Zoltán: Impacts of the global financial crisis on CEE: a post crisis banking reconstruction – The case of Hungary

Korompai Attila: Regional Development Strategies for a Peripheral Microregion of Hungary

Kovács Bernadett: The role of mid-range universities in knowledge transfer: the case of non-metropolitan regions in central Eastern Europe (Case of Hungary)

Kulcsár László: Intercounty Variability of Net Migration at Older Ages as a Path Dependent Process (társszerzők: Davis L. Brown, Benjamin Bolender, Nina Glasgow, Scott Sanders)

Nemes Gusztáv: Institutional change in rural and environmental governance in Hungary – a social learning perspective (társszerző: Chris High)

Pálné Kovács Ilona: Cohesion or modernisation. Regions/cities or central government? Central and Eastern European dilemmas concerning Structural Funds

Smahó Melinda: Western Transdanubia as regional knowledge base

A jövő évben a társaság – a korábbiakkal ellentétben – két nagy nemzetközi konferenciát szervez. A szokásos tavaszi kongresszus május 13. és 16. között lesz Delft városában, Hollandiában. Újdonságként pedig megrendezésre kerül egy „globális konferencia”, június 24. és 27. között Kínában.

Bővebb információk:

<http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/index.asp>

<http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/past.asp>

Összeállította: Bajmócy Zoltán

Nemzetközi tudományos konferencia Gödöllőn a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatásának lehetőségeiről

2011. május 24-27. között került megrendezésre Gödöllőn, a Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézetének szervezésében a „**DEVELOPMENT PROSPECTS OF RURAL AREAS LAGGING BEHIND IN THE CEE REGION**” címet viselő, az **International Visegrad Fund** pénzügyi támogatásával megvalósult tudományos konferencia és PhD workshop.

A konferencia elsősorban a kelet-közép-európai, azon belül is a Visegrádi országok szakmai találkozója volt, amely tekintetben Gödöllő hagyományt teremtett azzal, hogy idén második alkalommal került megrendezésre a Visegrádi országok tematikus konferenciája. Azonban a hátrányos helyzetű térségek gazdaságfejlesztési lehetőségeinek témaköre nemcsak az említett országok szakembereit vonzotta, hanem érkeztek résztvevők az Egyetem nemzetközi kapcsolatai köréből is, például Ukrajnából, illetve Oroszországból.

A közel 70 résztvevő az alábbi két szekcióban tartott előadást:

1. A regionális gazdaságfejlesztés és a vidéki térségek fejlesztésének lehetséges elméleti, módszertani vonatkozásai.
2. Esettanulmányok, illetve gyakorlati szempontok érvényesülése a hátrányos helyzetű térségek fejlődésében. A regionális fejlődést célzó intézkedések sikeressége, hatékonysága a Visegrádi országokban az EU csatlakozást követő időszakban. Elért eredmények, sikertörténetek.

A konferencia általános céljai:

1. Szakmai kapcsolatok elmélyítése a regionális és vidékfejlesztéshez kapcsolódó intézmények, kormányzati szervek, illetve az üzleti szféra között;
2. Tapasztalatcserre az akadémiai-, a közszféra és a vállalkozói szféra között a vidéki területek gazdasági és társadalmi fejlesztését célzó közös kezdeményezések, beavatkozások megvalósítása érdekében;
3. A Visegrádi országokban alkalmazható közös regionális- és vidékfejlesztési módszerek kialakítása.

A konferenciát a PhD hallgatók számára szervezett **workshop** követte, mely során a hallgatók látogatást tettek a **Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar által „örökbefogadott” 4 hátrányos helyzetű Nógrád megyei zsáktelepülésen** azzal a céllal, hogy a települések vezetői, illetve helyi szakemberek segítségével betekintést nyerjenek a települések életébe, gazdasági, társadalmi jellemzőibe, melyet követően lehetséges fejlesztési irányokat fogalmazzanak meg közösen a helyi adottságokra alapozottan, ugyanakkor figyelembe véve a különböző országok gyakorlatait is.

A résztvevők visszajelzései alapján egyértelműen sikeresnek tekinthető mind a két rendezvény, melyre alapozottan az Intézet további tudományos együttműködést tervez a Visegrádi országok megjelent felsőoktatási intézményeinek képviselőivel a területi folyamatok vonatkozásában.

A projekt vezetője a Pannon Egyetem, magyar partnere az MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézete (DTI). A projekt horvát partnerei az észéki Regionális Fejlesztési Ügynökség (RRA), a Cakoveci Cakra, valamint külső tanácsadóként vett részt a Horvát Turisztikai Hivatal.

Az MTA RKK DTI fő feladata volt, hogy a turisztikai fejlesztési stratégia megalapozásaként létrehozson egy földrajzi információs rendszert (GIS), amely tartalmazza a turizmushoz kapcsolódó társadalmi, gazdasági és környezeti elemeket. A GIS alapadatbázisra terepi felmérést követően a térségi fejlesztés és stratégiaalkotás számára legfontosabb turisztikai pontok adatai, tulajdonságai és fotói kerültek fel, amely a stratégiaalkotás empirikus alapjait biztosította.

Az elkészült tematikus térképekre alapozva GIS alapú tájértékelés és elemzés készült, amely olyan szubregionális lehatárolást eredményezett, amely megmutatta, hogy mely szubrégió milyen turisztikai potenciállal, milyen infrastruktúrával rendelkezik, és melyek azok a területek, amelyeken az adott régióban turisztikai fejlesztéseket célszerű eszközölni. A projektben négy turisztikai termékterv került kidolgozásra: ökoturisztikai termékterv, szabadidős/bakancsos turisztikai termékterv, vízi turizmus termékterv, valamint lovas turisztikai termékterv.

A konferenciáról bővebb információ: <http://www.hu-hr-ipa.com/hu/hirek/regionalis-turisztikai-termekterv-hu-hr-rtp-zarokonferenciaja/54>

A konferencia előadásának videóit elérhetők: <http://rtp.rkk.hu/hu/zarokonferenciavideo.html>

Varjú Viktor, PhD

Tudományos munkatárs

MTA RKK DTI

Könyvbemutató és konferencia Moszkvában a magyar EU-elnökség oroszországi programjában

Az európai regionális kohéziós politika távlatairól és az oroszországi regionális politika fejlesztési irányairól tartott konferenciát Magyarország moszkvai nagykövetségének rendezésében az MTA Regionális Kutatások Központja az Oroszországi Tudományos Akadémia Földrajztudományi és Közgazdaságtudományi Intézetének közreműködésével 2011. május 12-én. A konferenciát Ígyártó István nagykövet és Vladimir Kotljakov akadémikus nyitotta meg.

A két tudományos közösség képviselőjében – többek között – Sergej Artobolevskiy, Leonid Smirjagin, Olga Kuznetzova, illetve Barta Györgyi, Horváth Gyula és Hajdú Zoltán fejtette ki véleményét a regionális fejlődés egy-egy tudományos kérdéséről. Az Európai Bizottság kohéziós politikai elképzeléseiről Wolfgang Streitenberger elnöki főtanácsadó tartott előadást.

http://www.rkk.hu/hu/vezeto_hirek/konyvbemutato_es_konferencia_moszkvaban_a_magyar_eu-elnokseg_oroszorszag_i_programjaban.html

ALBIZOTTSÁGI VITAÜLÉS

Beszámoló a „Kvalitatív elemzési módszerek” című vitaülésről

Az MTA Regionális Tudományos Bizottságának Kutatásmódszertani Albizottsága 2011. május 26-án vitaülést tartott, amelynek témájául a kvalitatív elemzési módszerekkel kapcsolatos ismeretelméleti, módszertani kérdések szolgáltak. Az ülés helyszíne az ELTE, a résztvevők száma 25 fő volt. Az Albizottság elnöke, Nemes Nagy József által levezetett több mint három és fél órás rendezvényen három előadás, majd az előadásokhoz kapcsolódóan számos hozzászólás, kérdés hangzott el a rendkívül aktív hallgatóság részéről. Az elhangzott előadások – Tímár Judit: Kritikai földrajz és kvalitatív módszerek – „összetalálkozó világok”?, Földi Zsuzsa: A világnézet, problémafelvetés és módszer összhangjának szükségessége a kvalitatív módszertan alkalmazásában, Kiss János Péter: Kvantitatív vagy kvalitatív: szabad-e a választás? – írásos változatán dolgoznak a melléklet fényképen látható előadók. A találkozó általánosságban is jól szolgált a területi elemzések kvalitatív kérdéseinek megvitatását.

Összeállította: Dusek Tamás

PHD VÉDÉSEK

Sikeres doktori védések regionális témakörből:

Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Tánczos Tamás: A társadalmi és gazdasági fejlettség térbeli folyamatvizsgálata Magyarországon.
Témavezető: Dr. Káposzta József

Egri Zoltán: A közép-kelet-európai egészségparadoxon regionális gazdasági összefüggései.
Témavezető: Dr. Káposzta József

Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Kar, Regionális Politikai és Gazdaságtani Doktori Iskola

Kozák Ákos A fogyasztó magatartás leírására szolgáló modellek
kritikai elemzése. 2011.IV.14.
Konzulens: Törőcsik Mária

Pusztai József Régiók fejlődése, divergenciája Lengyelországban. 2011.IV.18.
Konzulens: Hajdu Zoltán-Buday-Sántha Attila

Simon József A központi és helyi kormányzat információs rendszerének
kérdései. 2011.IV.15.
Konzulens: Lehoczky Judit

Horváth Zoltán A konferenciaturizmus fejlesztése a Balaton régióban. 2011.V.30.
Konzulens: Michalkó Gábor

Nagy Benedek: A turisztikai helymarketing Székelyföldön – imázs és
márkahasználat tudományos megalapozása. 2011.VI.28.
Konzulens: Horváth Gyula

Velkey Gábor A (Szak)képzés hazai rendszere, működési zavarai és
megújítása. 2011.VI.29.
Konzulens: Pálné Kovács Ilona

MISKOLCI EGYETEM

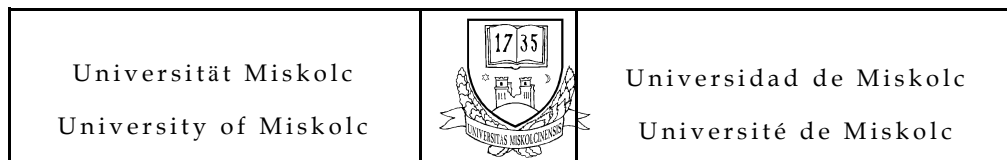
MISKOLC-EGYETEMVÁROS, H-3515

Tel.:(36) (46) 565-111/10-05

Telefax: (36) (46) 364-059

GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

AKKREDITÁLT PH.D PROGRAMJA

MEGHIVÓ

MISKOLCI EGYETEM GAZDASÁGTUDOMÁNYI KARA

DOKTORI ISKOLÁJÁNAK TANÁCSA

ezuton meghívja ont

SIPOSNÉ NÁNDORI ESZTER**Szegénység és gazdasági növekedés kapcsolata az átmeneti országokban 1990 után**

c. PhD értekezésének

2011. június 8-án (szerdán) 10.30 órakor

a Miskolci Egyetem, Felnőttképzési Regionális Központjában tartandó

(TVK terem, fszt. 4.)

NYILVÁNOS VITÁJÁRA

Az értekezés opponensei:

Prof. Dr. Szántó Zoltán, egyetemi tanár

Budapesti Corvinus Egyetem

Szociológia és Társadalompolitika Intézet

Dr. Ligeti Zsombor, egyetemi docens

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közgazdaságtan Tanszék

Az értekezés megtekinthető a Miskolci Egyetem Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézetének könyvtárában (A/4. ép. Fsz. 16. szoba), illetve a www.doktori.hu címen. A nyilvános vitában minden jelenlévő részt vehet és írásban előzetesen észrevételt is tehet.

A Bíráló Bizottság zárt ülését 10.00-kor tartja a nyilvános vita helyszínén.

Miskolc, 2011. május 18.

Prof. Dr. Kocziszky György
dékan

Prof. Dr. Szintay István
a Doktori Tanács elnöke

KONFERENCIÁK, RENDEZVÉNYEK

**ESPON 2013 Programme
Open Seminar
Evidence and Knowledge Needs
for the Territorial Agenda 2020
and the EU Cohesion Policy**

21-22 June 2011

Gödöllő, Hungary

Venue

Royal Palace,

Gödöllő

Preliminary Programme

Seminar Programme – Evidence and knowledge needs for the Territorial Agenda 2020 and EU Cohesion Policy – 21-22 June 2011 – Gödöllő, Hungary

Overview

Context

This open seminar in Gödöllő will take into account the current political debate on cohesion policy and the intensive debate on its future during the first part of 2011. The revised Territorial Agenda 2020 and the update of the Territorial State and Perspective document, which is at the core of the Hungarian EU Presidency priorities, is part of this context. The Seminar is organised in cooperation with the Hungarian Presidency of the European Union within the framework of the ESPON 2013 Programme. In its 2013 Programme, ESPON aims to support policy development in relation to the aim of territorial cohesion and harmonious development of the European territory.

Purpose

The purpose of this ESPON seminar is two-fold:

- Allow policy makers and practitioners to formulate and further precise the demand of knowledge and tools to the ESPON community;
- Provide evidence on the contribution and usefulness of the ESPON knowledge base and as well concrete examples on practical use the given policy frameworks

Aim

The seminar will focus on the debate around the EU Cohesion Policy post 2013, including the policy orientations stemming from the adoption of the Territorial Agenda on 19 May 2011 and the knowledge contribution that ESPON can provide to support EU, national and regional policies and strategies, including priorities from and the implementation of the Territorial Agenda 2020.

The seminar will be kicked off by an introductory political discussion with general interventions by high-level policy makers on the evidence and knowledge a renewed cohesion policy and revised Territorial Agenda would require. This introductory political discussion shall set the scene for the continuation of the seminar and the subsequent dialogues and discussions that will be carried out in the form of “policy oriented panels”. A “zooming in session” on the Territorial Agenda 2020 and its different application will link the general introduction and the following policy oriented panels.

The policy oriented panels at the core of the seminar will address 8 key areas identified according to their importance on the current political discussion. The aim of the panels is to provide evidence on the contribution and usefulness of the ESPON knowledge base and as well concrete examples on practical use in each of the given policy frameworks. Lead and project partners will bring in critical inputs and examples based on the results of their respective projects. Stakeholders will as well actively participate in the debate bringing their specific needs, experience and points of view.

On the second day, a final Round Table discussion will draw conclusions from the discussions of the previous day and morning session. Taking stock from the discussions selected stakeholders, scientists and policy makers at different territorial levels will be asked to re-formulate and further precise their demand of knowledge and tools to the ESPON community.

This final discussion will provide all actors involved, in particular to the scientific community involved in ESPON and to the CU and MC, valuable feedback to strengthen and increase the usefulness and use of ESPON results in the remaining phase of programme implementation. In addition, the results of the discussion would as well serve the purpose to nourish and streamline the elaboration of a third generation ESPON Programme.

Audience

The seminar is open for all interested people and will in particular welcome a mix of policy makers and scientists from Europe and neighbouring countries to a maximum of 250 participants. The seminar is free of charge but each participant has to cover expenses for own travel arrangements and accommodation.

We hope you will participate and enjoy the seminar!

Monday evening

20:00 - 22:00 **Welcome reception**

Location: Grand Hotel Margitsziget or
Danubius Health Spa Resort Hotel Margitsziget
Margitsziget (Margaret Island)
1138 Budapest,
Hungary

Tuesday

Chair of the day: Thiemo Eser, ESPON Managing Authority

09:00 - 9:50 **Registration & Welcome Coffee/Tea**

10:00 - 10:30 **Opening - Setting the scene**

Room: Royal Riding Hall

Speakers:

- Tamás Dömötör, MC Chair, Hungary
- Audiovisual presentation of Hungary
- György Gémesi Mayor of Gödöllő
- Péter Szaló (tbc), Ministry of Interior, the Hungarian EU Presidency
- Romain Diederich (tbc), ESPON MA

The aim of this Opening session is to welcome the participants and set the scene and mind set of all actors present at the seminar.

10:30 - 12:00 Roundtable – Evidence and knowledge needs for EU Cohesion Policy post 2013 and the Territorial Agenda 2020

Room: Royal Riding Hall

Facilitator: (tbc)

Speakers:

- Lewis Dijkstra European Commission - DG Regio (tbc)
- Péter Szaló (tbc), Ministry of Interior, the Hungarian EU Presidency
- Györgyi Nyikos (tbc) Ministry of National Development, Hungary
- Committee of the Regions
- European Economic and Social Committee

General interventions in the form of keynotes on the current political debate on Cohesion Policy, the EU 2020 Strategy, the Territorial Agenda 2020 and the implication for Europe and its different territories. High level policy makers will be invited to give their points of view on the evidence and knowledge base needs for the successful implementation of a renewed Cohesion Policy and the revised Territorial Agenda. The identified needs will be addressed during the parallel policy oriented panels.

12:00 - 13:30 **Press conference** (for the speakers of the Roundtable)

**13:30 - 14:45 “Zooming-In” on policy setting in different territorial contexts and scales
Integrating priorities and challenges for diverse territories and different territorial levels. The Territorial Agenda in Practice**

Room: Royal Riding Hall

Speakers:

- EU level
- National level
- Regional / Local level

Integrating priorities and challenges for diverse territories and different territorial levels: the Territorial Agenda in practice. The aim of this Zooming-In session is to show the use of ESPON evidence in policy-making through a number of examples. The first presentation will be at the EU level, followed by examples at subsequent lower levels.

14:45 - 15:00 Introduction to the Policy Oriented Panels – Session 1

Room: Royal Riding Hall

Speakers: ESPON CU

15:00 - 15:30 Coffee and Tea

15:30 - 17:30 Policy Oriented Panels – Session 1

The aim of the panels will be, on the basis of the needs expressed in the introductory political discussion, to provide evidence on the contribution and usefulness of the ESPON knowledge base and as well concrete examples on practical use in the given policy framework of each of the panel.

***Handling the consequences of the
Economic crisis***

***Launching new forms of territorial
cooperation***

***A competitive Europe in a Globalised
World through Research and
Innovation***

***For a sustainable, integrated and
secure transport policy
(connectivity and access)***

20:00 - 23:00 Conference Dinner

Location:

Danube River

Zsofia dinner cruises

Wednesday

Chair of the day: (tbc)

09:30 - 09:45 Introduction to the Policy Oriented Panels – Session 2

Room: Royal Riding Hall

Speakers: ESPON CU

09:45 - 10:15 Coffee and Tea

10:15 - 12:00 Policy Oriented Panels – Session 2

The aim of the panels will be, on the basis of the needs expressed in the introductory political discussion, to provide evidence on the contribution and usefulness of the ESPON knowledge base and as well concrete examples on practical use in the given policy framework of each of the panel.

Strategies for competitive,***sustainable and secure energy******Managing territorial effect of climate change******Policy responses to territorial impacts of demographics trends******Governance as a contribution to******successful territorial development***

12:00 - 13:30 Lunch

13:30 - 15:30 Drawing conclusions – Round Table discussion

Room: Royal Riding Hall

Taking stock from the discussions on the previous days selected stakeholders, scientists and policy makers at different territorial level will be asked to re-formulate and further precise the demand of knowledge and tools to the ESPON community. The result of the discussion will be used to strengthen and increase the usefulness of ESPON results in the current programme and nourish the elaboration of the third generation ESPON programme.

The selected stakeholders and policy makers shall represent the:

- EU level
- National level
- Macro-regional level
- Cross-border level

15:30 - 16:00 Coffee and Tea

16:00 - 16:45 Conclusive remarks and farewell

Room: Royal Riding Hall

Speakers:

- Peter Mehlbye, ESPON CU: **Next steps of ESPON**
- Polish EU Presidency: **The Ambition of the Polish Presidency**
- Hungarian EU Presidency: **Farewell**

Spring-block model reveals region-like structures

Regions are regarded as basic units of social and economic life. They are complex socio-economic structures and in order to define them complex methods are needed. There are two basic and much debated questions that should be clarified: how do they emerge and how may be they defined and delimited in space? The present work contributes to this topic by offering a novel quantitative method for geographical space-partition. The elaborated method applies the classical spring-block model of physics for revealing a hierarchical organization of settlements in region-like structures. Spring-block type models were previously used with success to describe fragmentation at different spatial scales. Due to the fact the partition of a geographical space in region-like structures is also a hierarchical fragmentation process, the use of spring-block models is motivated. The spring-block model consists of sliding blocks interconnected by springs as main elements. The blocks will model the settlements, and they are interconnected with their neighbors through abstracts springs. The mass of the blocks are naturally the sizes of the settlements, while the interaction strength in the springs is defined through the similarity strength of the neighboring elements. This measure can be determined from Pearson-type correlations of relevant long-time settlement-level data (population census data, GDP data, tax data, etc...). The fragments which result from the relaxation of the tension-field in the spring-block system are accounted as regions of the corresponding geographical system.

To illustrate the applicability of the method, a user-friendly and interactive JAVA program was created. The program was then used for detecting region-like structures in the case of USA, Hungary and Transylvania. In the case of USA and Transylvania, long-term population census data was considered for constructing the connectivity measure, while in the case of Hungary taxation data for the last 20 years (1990-2009) were used. All these applications proved that the method works well, and the obtained space partitions proved to be reasonable ones, revealing some historically, politically or geographically motivated region-structures.

Links:

<http://www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0016518>

<http://atom.ubbcluj.ro/~gmate/regions/>

Gabriell Máté^{1,2}, Zoltán Néda¹ and József Benedek³

¹Interdisciplinary Center for Scientific Computing, University of Heidelberg, Speyererstr 6, 69115 Heidelberg, Germany

²Department of Theoretical and Computational Physics. Babeş-Bolyai University, str. Kogalniceanu 1, RO-400084, Cluj-Napoca, Romania

³Department of Geography, Babeş-Bolyai University, str. Kogalniceanu 1, RO-400084, Cluj-Napoca, Romania

Relevant Figures:

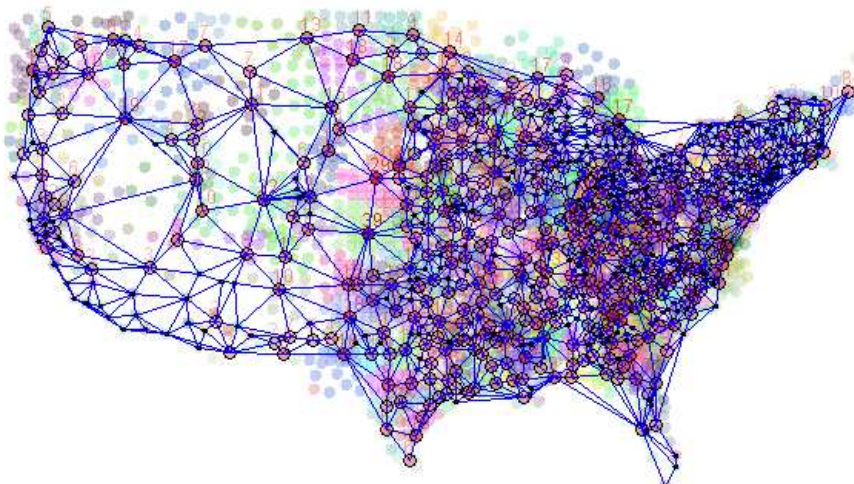

Figure 1 . Program snapshot. Application of the spring-block model for partition of counties in USA. Blocks are modeling the counties (or group of counties) and they are represented as circles. The blue lines are the springs connecting the blocks.

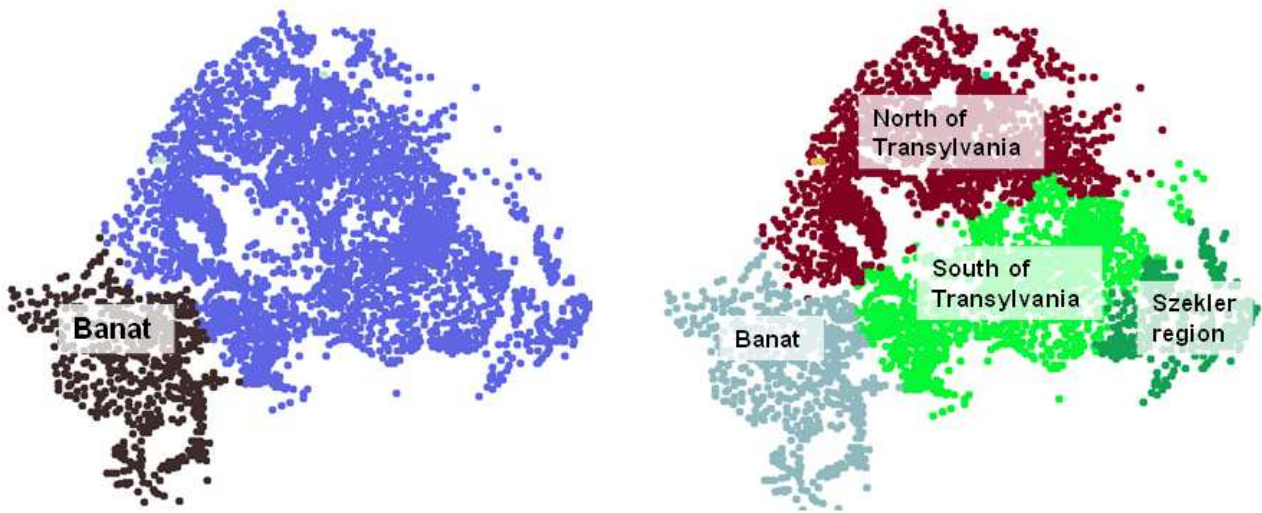

Figure 2 . Results of the method for Transylvania using census data between 1850 and 2002. The picture on the left illustrates a rough partition, confirming the particular situation of the Banat region. The picture on the right shows a finer partition in four, revealing four main regions.

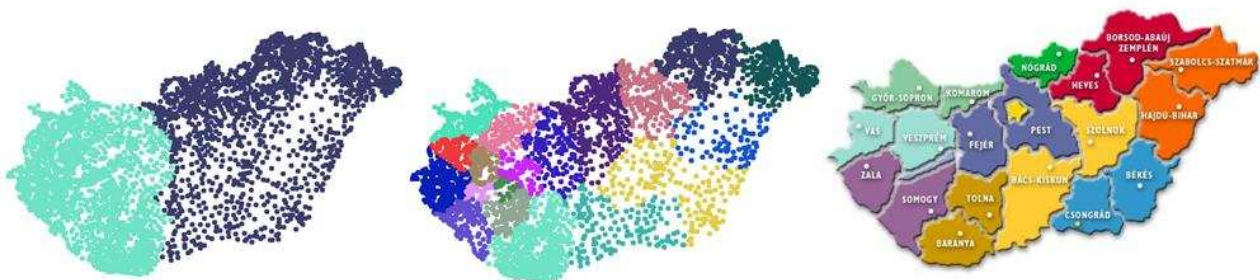
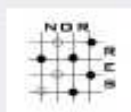

Figure 3. Results of the method for Hungary using settlement level tax data between 1990 and 2009. The picture on the left illustrates a first partition, revealing East and West Hungary separated by the line of the Danube. The picture in the middle shows a partition in 19 territorial units, and the picture on the right illustrates a structure which is highly corresponding with the actual territorial-administrative partition of Hungary.

Észak-magyarországi Regionális Kutatásokért
Alapítvány, 3525 - Miskolc, Rákóczi út 12.

LHH Nyári Egyetem

Irota, 2011. augusztus 22-25.

„A felsőoktatás és a kistérségek partnerségi programja”
Miskolci Egyetem és a Szikszói leghátrányosabb helyzetű (LHH) kistérség
közötti kutatási projekt keretében

PROGRAM

Augusztus 22. (hétfő)

- 1. panel: Kultúraközvetítés és fejlesztés az LHH kistérségekben
- 2. panel: Perifériák kialakulása és fejlesztésük sajátos feladatai
- 3. panel: Beszélgetés a vidékről, a területi hátrányokról és a posztmodern változásokról

Augusztus 23. (kedd)

- Terepmunka: Táj és ember együttélése (kirajzás kiscsoportokban)
- 1. panel: A települések és a helyi gazdaság megújítása az LHH térségekben
- 2. panel: Elmaradott kistérségek fejlesztésének a jövő generáció számára átadható tapasztalatai

Augusztus 24. (szerda)

- Csoportmunka: Esettanulmány megoldó verseny
- Az esettanulmány megoldó verseny prezentációi
- 1. panel: Elmaradott kistérségek fejlesztésének a jövő generáció számára átadható tapasztalatai

Augusztus 25. (csütörtök)

- Műhelymunka: „A felsőoktatás és a kistérségek partnerségi programja” eddigi és jövőbeni lehetséges feladatai
- Az esettanulmány megoldó verseny értékelése

Ha van kedved a nyár végét egy kis szakmai ismeretekkel bővítve lezárni egy gyönyörű és csendes kis faluban, akkor itt a helyed!

Jelentkezés: liptak.katalin@uni-miskolc.hu

Határidő: 2011. június 10-ig

A létszám limitált: 20 fő
A résztvevőktől 4000 Ft/fő részvételi hozzájárulást kérünk.

KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
Dékan: Prof. Dr. Józsa László

MEGHÍVÓ

A Széchenyi István Egyetem
Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kara
tudományos konferenciát szervez

**Magyarország társadalmi-gazdasági helyzete
a 21. század első évtizedeiben**

címmel,
amelyre tisztelettel és szeretettel meghívja Önt.

A konferencia időpontja:

2011. június 15. szerda

A konferencia helye:

Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar épülete
(9026 Győr, Áldozat u. 12.)

További információk és a hallgatóság részére jelentkezési lehetőség: <http://kgk.sze.hu> - rendezvények.

Prof. Dr. Józsa László
Egyetemi tanár, dékán

SZAKMAI FOLYÓIRATOK

Tér és társadalom 24. évf. 4. sz. / 2010

Tartalom:

Rechnitzer János: Főszerkesztői búcsú	1
Páliné Kovács Ilona: Városi terek kormányzása és a városi rezsimek. Egy induló kutatás margójára	3
Szabó Julianna: Tervezés és szabályozás a városalakításban	29
Szívós Mihály: A regionális innováció és a helyi nyilvánosságok felértékelődése	51
Buskó Tibor László: A regionális identitás strukturalista értelmezése	69
Lukovics Miklós - Lóránd Balázs: A versenyképesség és pályázati forrásallokáció kistérségi szinten	81
Kovács Katalin: Társulási vagy megszűnési kényszer : Közoktatás-szervezés a többcélú kistérségi társulásokban	103
Hardi Tamás: A Duna térség mint fejlesztési nagytérség	125
GYORS TÉNYKÉP	
Kozák Ákos: A településtípus és a regionalitás összefüggései a fogyasztással és fogyasztói életstílussal	143
Szalkai Gábor: Várostérségek lehatárolása a közúti forgalom nagysága alapján a magyar határok mentén	161
Gál Gyula - Török Ádám: A politika hatása Budapest közlekedésfejlődését meghatározó egyes elemekre 1990-től napjainkig	185
Bucher Eszter - Pirisi Gábor: Nonprofit szektor a kisvárosokban	195
Pilinger Attila: A regionális innovációs rendszerek elemei az Észak-Dunántúlon	207
KITEKINTŐ	
Nagy Egon: A román-magyar határ menti együttműködések megítélése a román oldali településvezetők szemszögéből	221
Bali Lóránt: A horvát-magyar határ menti együttműködés két mikro regionális esete, Barcs és a magyar-horvát-szlovén hármashatár példáján	237
Kuttor Dániel: A gazdasági-politikai átmenet regionális hatásainak vizsgálata a visegrádi országokban 1995-től 2006-ig	249
Csiki Anita: Az amerikai transznacionális vállalatok lokalizációja 1983 és 2007 között Záhony szerepe az Európa és Ázsia közti vasúti áruszállításban	267
Mladenov, Chavdar - Ilieva, Margarita - Ilieva, Nadezhda - Kazakov, Boris: Urbanizáció Bulgáriában	285
Kincses Áron - Rédei Mária: Centrum-periféria kérdések a nemzetközi migrációban	301
KONFERENCIA BESZÁMOLÓ	
Zsibók Zsuzsanna: Beszámoló a "Területi egyenlőtlenségek Kelet-Közép-Európában" című konferenciáról	311
Páliné Kovács Ilona: A regionális fejlesztéspolitika és a területi irányítás	315
KÖNYVJELZŐ	
Farkas György: Mezei István : Városok Szlovákiában és a magyar határ mentén után	317
Zsibók Zsuzsanna: Gál Zoltán : Pénzügyi piacok a globális térben	327

Tér és társadalom
25. évf. 1. sz / 2011.

Tartalom:

Enyedi György: A városnövekedés szakaszai-újragondolva	5
Szirmai Viktória: A nagyváros szélén : a városi terjeszkedés térbeli társadalmi problémái	15
Kovács Zoltán - Egedy Tamás - Szabó Balázs: A kreatív gazdaság földrajzi jellemzői Magyarországon	42
Keményfi Róbert: Nemzetiségi térképek, mint a hatalmi beszédmód formái (1. rész)	63
KITEKINTÉS	
Gyimesi Zoltán: Thomas S. Kuhn gondolatainak szerepe a földrajztudomány történetének kontextualista elbeszélésében	81
TÉNYKÉP	
Illés Sándor - Michalkó Gábor - Rátz Tamara: A gyógyturizmusban érintett települések és környezetük lakosainak mobilitása	101
VITA	
Szabó Tünde - Gauder Péter - Albel Éva: Budapest metropolisz strukturális átalakítása. Válasz Faragó László "Településfejlesztés" című vitairatára	119
KÖNYVSZEMLE	
Kőszegi Margit: Hárs Ágnes-Tóth Judit (szerk.) : Változó migráció-változó környezet	133
Huszarik Erika: Sikos T. Tamás (szerk.) : Fenntartható fogyasztás és növekedés határai. Új trendek a kereskedelemben	137
TUDOMÁNYOS ÉLET	
Csepeli György: Erdei Ferenc szociológiája	141
Uzzoli Annamária: A mélyhűtött szuburbanizációtól a globalizáció csapdáin át a regionális tudomány igazságkereséséig. Interjú Enyedi György akadémikussal	151
Barta Györgyi: Georges Benko emlékére	156
Claval, Paul: Georges Benko (1953-2009)	159
Tosics Iván: Budapest Kör-szakmai vitafórum a városról	162

TERÜLETISZTISZTIKA
A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
FOLYÓIRATA

14. (51.) ÉVFOLYAM 2. SZÁM 2011. MÁRCIUS

TARTALOM

SZERKESZTŐI OLDALAK

Százhetvenöt – *Faluvégi Albert*99

TANULMÁNYOK

Adatok, információk a vörösiszap-katasztrófa térségéből – *Berta Györgyné*101

Építésügyi feladatok a 2010. évi katasztrófák után Borsod-Abaúj-Zemplén megyében és

Devecser térségében – *dr. Szaló Péter* – *dr. Bálint Krisztián* – *Barkóczy Zsolt*

– *dr. Bedő Katalin* – *dr. Gerzánics Annamária* – *dr. Halász Lajos* – *Horváth Balázs*

– *Juhász Géza*121

A kedvezményezett térségek besorolásának alakulása, a lehatárolások módszertanának sajátosságai

– *Nagy András*148

A válság területi konzekvenciái az iparban – *dr. Kiss Éva*161

A válság területi konzekvenciái az iparban c. tanulmány melléklete – *dr. Kiss Éva*

Északkelet-Magyarország jövedelmi térszerkezetének változásai a rendszerváltás után

– *dr. Pénzes János* 181

ISMERTETŐK

Mit tehet a vidék kutatás a vidék érdekében? Konferenciabeszámoló – *Bódi Mátyás*198

Magyarország jövője – a jövő Magyarországa egy nagyszabású akadémiai kutatás alapján

– *dr. Kóródi József*201

Mi hiányzik egy működőképes NUTS 2-es régióhoz? Látélet Dél-Dunántúlról – *Palkó Katalin*204

Társfolyóiratok tartalma207

Helyreigazítás208

A kéziratok formai és szerkezeti követelményei208

TERÜLETISZTISZTIKA
A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
FOLYÓIRATA

14. (51.) ÉVFOLYAM 3. SZÁM 2011. MÁJUS

TARTALOM

TANULMÁNYOK

A hazai vállalkozások innovációs és K+F-tevékenységének területi különbségei – *dr. Grosz András* 211

Az egészség és az életmód regionális különbségei – *Ambrus Zoltánné* – *Varsányi Tamás*227

A szomszédos országokból Magyarországra történő vándorlások területi vonatkozásai – *dr. Kincses Áron*245

Az északír fejlődés ágazati és területi sajátosságai a megbékélést követően – *dr. Varjú Viktor*261

Régiók és a regionális politika intézményrendszere Szerbiában – *Takács Zoltán* 282

ISMERTETŐK

Hogyan mértük fel a lakosság egészségi állapotát? – *Papdi József Ákos* – *Rikkné Benkei Rita*297

Egy lakosra jutó regionális GDP az Európai Unióban, 2008 – Fordította és szerkesztette: *Faluvégi Albert* 307

Egy lakosra jutó regionális GDP az Európai Unióban, 2008 című ismertető melléklete

– Fordította és szerkesztette: *Faluvégi Albert*

Bepillantás a japán téradatkultúrába – *dr. Jakobi Ákos* 309

Beszámoló a kohéziós politika jövőjével foglalkozó 2011. évi konferenciáról.

Szlovénia, Bled, 2011. március 16–18. – *dr. Lóránd Balázs*317

Európa utolsó nagy belső perifériája, a Nyugat-Balkán – *dr. Karácsonyi Dávid* 322

Sokszínűség és egyveretűség – *Farkas Máté Bence* 327

Társfolyóiratok tartalma 331

A kéziratok formai és szerkezeti követelményei 332

KÖNYVISMERTETŐK

Regionális fejlődés és regionális politika Magyarországon és Közép-Kelet-Európában az átmenet időszakában Horváth Gyula

Bevezetés

A magyar regionális tudomány 40 éves múltja tekint vissza. Már a 60-as évek elején regionális elemzések indultak el, melyek megalapozták az akkori fejlesztési döntéseket. 1972-ben az Magyar Tudományos Akadémia keretein belül megalapították a területi kutatások irányításával foglalkozó tudományos kutatási intézményt. Az MTA Regionális Kutatások Központja országos kutatói hálózattal rendelkezik. Égisze alatt négy olyan intézmény működik, melyek egyrészt a különböző régiók tudományos elemzését, másrészt tematikailag specializált kutatásokat végeznek Magyarországon és külföldön. Szintúgy az MTA keretein belül 1988-ban létrehozták a Regionális Tudományi Bizottságot, mely negyedéves folyóiratot ad ki és összefogja e terület magyar kutatóit, szakértőit, oktatóit. 2006-ban a magyar felsőoktatási rendszerben, a mesterképzésben önálló regionális tudományi kurzusokat hirdettek meg és lehetővé vált a doktori képzés is. A magyar regionális tudomány a területi politikai döntések kidolgozásának folyamatába és ezek elméleti rendszereinek kidolgozásába folyamatosan be lett vonva, és a saját kutatásaival sokban hozzájárult a fejlődés kikristályosodó céljainak kibontásához, valamint a velük kapcsolatos eszköz- és intézményrendszer működéséhez.

Az Európai Közösség elvei között a megalakulástól kezdve igény volt és napjainkban pedig mind nagyobb mértékben igény van a regionális különbségek megszüntetésére, és ezzel egy időben a belső kohézió megerősödésére. A regionális politika és ennek eszköz- és intézményrendszere különösen fontos prioritása a közösségi politikának.

Magyarországon 1990-ig a gazdaságtervezés és -irányítás ágazati alapokra épült, de a piacgazdaság és versenyképesség hiányában a területi folyamatok a kiegyenlítés irányában fejlődtek. Mindez azonban lefékezte a gazdaság dinamikáját. A politikai rendszer átalakulása, a globalizálódó európai gazdasághoz való csatlakozás, a helyi önkormányzatok - melyek a polgári demokrácia alapelveit valósítják meg - struktúrájának kialakítása és a központi és területi fejlesztések új értelmezést kaptak.

A 90-es évek elején a kormány területfejlesztési politikája egyedi határozatokon alapult, melyek célja az ország keleti megyéinek felzárkóztatása volt, valamint a gazdasági szerkezet átalakításával összefüggő spontán kedvezőtlen területi folyamatok fékezése.

Azonban a 90-es évek közepére a főváros és a vidék, az ország nyugati és keleti részei és a városi hierarchia csúcsán és alján elhelyezkedő települések között rövid időn belül jelentős eltérések mutatkoztak. Egyértelművé vált, hogy a romló területi tendenciákat csak egy új regionális politika kidolgozásával lehet megállítani, melynek alapidokumentuma az 1996. évi XXI. számú Területfejlesztési és területrendezési törvény. A törvény meghatározza a területfejlesztés és területrendezés feladatait, felsorolja az ehhez szükséges eszközöket és intézményrendszert. Az 1996 és 1999 közötti időszakban e törvény eredményeként

elkezdődött a területtervezés, melyben a központi szerepet kezdetben a megyék, majd a régiók és az önkormányzatok kapták.

Az európai térség mint egész szerkezeti elemzése a korai 90-es években kezdődtek. Céljuk az volt, hogy bemutassák a társadalomban előforduló területfejlesztés jellemzőit, a regionális különbségeket és meghatározzák a fejlesztési irányokat. 1998-ban a magyar országgyűlés elfogadta a területfejlesztési koncepciót. Ez a területfejlesztés stratégiai politikájának olyan első átfogó dokumentuma, amely az EU alapelvein alapul. A regionális fejlődés stratégiai céljaként előirányozták a területi különbségek csökkentését, a Budapest központú strukturális tér feloldását, az innováció térbeli terjedésének elősegítését, a fejlesztési politika támogatását, amely a hosszútávú forráskihasználást és nemzetközi integrációkat, valamint az EU-hoz való csatlakozás előkészítését biztosítja. A belső célok egyrészt a kedvezőtlen területi folyamatokat tompítják, másrészt a fejlődés kívánt ütemét is fokozzák.

2000 és 2004 között a törvényben történt változások eredményeként a hangsúly a régiókra terelődött és előtérbe került az előre látott területi fejlődés, valamint elkezdődtek az Európai Unióhoz való csatlakozási előkészületek.

Az Európai Közösség elveinek megfelelő fejlesztési politika intézményi keretének kidolgozása érdekében, és az előcsatlakozás és tervezés programjának elkészítéséhez statisztikai régiókat kellett létrehozni.

Magyarországon az EU-hoz való csatlakozás után, a 2004 és 2006 közötti időszak alatt, az EK támogatás felhasználásának tervezési és intézményrendszer-keretét ismertették és hozták létre.

A területi folyamatok átfogó elemzése a meglévő területfejlesztés alapján és széles körű társadalmi konszenzus eredményeképpen 2005-ben elkészítették a nemzeti területfejlesztési koncepciót, amely még átfogóbb területi politika alapjait fektette le.

Az új politika hosszú távú célja között meg lehet említeni a régiók versenyképességének megerősítését, a területi felzárkóztatás biztosítását, stabil területfejlesztést és az európai környezetbe való integrációt.

2007 és 2013 közötti periódus Magyarország számára történelmi jelentőségű, melynek során az EK által biztosított források egyedülálló lehetőségeket kínálnak az ország megújítására, fejlesztésének ösztönzésére és a leginkább lemaradó régiók felzárkóztatására. A régiók megerősödnek, tevékenységi körük szélesedik. A források felhasználása során a közösségek önálló regionális operatív programokat dolgoznak ki és valósítanak meg. Elkezdődött az úgynevezett növekedési pólusok program, amely figyelembe veszi a polarizálódott városok sajátos fejlődését. A jövőben a helyi fejlődés érdekében különös figyelem övezi majd az önkormányzatok megerősítését. Ez az alkotó munka, amelyet az MTA RKK készített, a területi folyamatok jellemző vonásait, továbbá a területi átalakulás és politika eredményeit és kérdéseit mutatja be, valamint a közép-európai régió áttekintését biztosítja.

Jelentős ez a kötet azok számára, akiknek a területi fejlesztés elhivatottság, valamint a mű széles körűen használható összegző információkat tartalmaz.

Innováció és együttműködés - A kapcsolathálózatok innovációra gyakorolt hatása

Csizmadia Zoltán – Grosz András

Innováció és együttműködés. – A kapcsolathálózatok innovációra gyakorolt hatása.

Pécs–Győr
MTA Regionális Kutatások Központja
2011

256 oldal

A kötet teljes terjedelmében **letölthető!** (5MB, pdf):

http://www.rkk.hu/rkk/news/2011/NETINNOV_konyv.pdf

A kötet a "A kapcsolathálózatok innovációra gyakorolt hatása, a gazdasági együttműködések területi és ágazati különbségei a hazai KKV szektorban" röviden csak **NETINNOV kutatási projekt** legfontosabb eredményeit foglalja össze. A kutatás célja egy olyan kérdőíves, reprezentatív, országos felmérés elkészítése volt a hazai vállalkozások körében, amely alapján bemutathatók a cégek innovációs aktivitásának jellemzői, a gazdasági és innovációs együttműködések kapcsolathálózati paraméterei valamint az ágazati és területi különbségek mintázata. A szerzők részletesen próbálják meg feltárni az innovációs tevékenység vállalati jellemzőit (előfordulás, összetettség, motivációs és akadályozó tényezők), az együttműködési kapcsolatrendszerek sajátosságait (méret, összetettség, struktúra, tartalmi irányok) valamint a két vizsgált kérdéskör egymásra gyakorolt hatását (modellek, vállalati csoportok). A reprezentatív minta lehetővé tette, hogy a válaszok alapján megpróbáljanak különböző összefüggéseket keresni a vállalati méretnagyság, az ágazati hovatartozás, vagy a területi elhelyezkedés (regionális szinten) dimenziójában. A kutatás a következő alapkérdésekre próbált meg választ találni: Milyen a hazai vállalkozások kutatás-fejlesztési és innovációs aktivitása? Milyen a vállalkozások innovációs tevékenységét körülvevő külső és belső környezet? Milyen a hazai vállalkozások együttműködési, illetve hálózati aktivitása? Milyen összefüggések figyelhetők meg a gazdasági szervezeteknél az innovációs és az együttműködési aktivitás sajátosságai között? Milyen alapvető szervezeti, ágazati és területi különbségek figyelhetők meg az innovációs aktivitás és az együttműködés területén?

Buday-Sántha Attila (2011): Agrár- és vidékpolitika

Saldó Kiadó

Ismertető:

Egy ország agrárgazdaságának fejlődését az határozza meg, hogy a helyi adottságaira támaszkodva mennyire tud az ágazat a nemzetközi fejlődési tendenciáikhoz igazodni. A magyar mezőgazdaság a rendszerváltással utat veszett, mert képtelen a fenntarthatóság követelményeinek megfelelően a társadalmi, ökológiai és gazdasági (versenyképességi) célokat összhangba hozni és a fejlődés szolgálatába állítani. Ezzel elmélyítette azt a válságot, amely a rendszerváltással a vidéket egyébként is sújtotta. A Szerző a könyvében a kedvezőtlen helyzet okait és a fejlesztés feltételeit tárgyalja történelmi és nemzetközi összefüggésben. Ajánljuk a könyvet mindazoknak a kutatóknak, oktatóknak és gazdasági szakembereknek, akik számára a magyar vidék és mezőgazdaság jövője nem közböns és azoknak az egyetemi és Ph.D. hallgatóknak is, akik reális képet kívánnak kapni a magyar vidék és agrárágazat helyzetéről.